

Gydytojas griauna gajų mitą: operacinis stuburo ligų gydymas į neįgaliojo vežimėlį nepasodins

„Po stuburo operacijos sėsiu į neįgaliojo vežimėlį“, – dažno paciento nuogąstavimas, kurį tenka išgirsti neurochirurgams. Apšilant konsultacijoje, pacientai prisipažįsta, kad bijodami operacijos padarinių kentė skausmus pastaruosius 10–20 metų. Šiaulių „Kardiolitos klinikų“ Neurologijos centro gydytojas neurochirurgas Andrius Anužis sako, kad tokios baimės – nepagrįstos, nes neurochirurginės operacijos yra saugios ir daugeliu atvejų pats efektyviausias nervų sistemos ligų gydymo būdas.

Šiaulių „Kardiolitos klinikų“ Neurologijos centro gydytojas neurochirurgas Andrius Anužis.

„Labai apmaudu konsultuoti pacientą, kuris dėl klaidingai susiformavusios nuomonės ir tiesą iškreipiančių mitų rinkosi ilgą laiką kęsti ligos keliamus skausmus. Kiekvienam tokiam pacientui skubu paaiškinti, kad daugelis neurochirurginių operacijų šiais laikais yra saugios ir nėra susijusios su didele rizika, juo labiau – negalia. Visada džiugu sutikti tuos pacientus, kurie po operacijos jaučiasi gerai ir pripažįsta, kad po chirurginio ligos gydymo dingio 10 gyvenimo metų kančines skausmas“, – pasakoja A. Anužis, neseniai grįžęs į Lietuvą po vienerių metų trukmės sertifikacijos neurochirurginės onkologijos subspécializacijos, kurią atliko Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kolorado universitetinėje ligoninėje.

Klinikinėje praktikoje – platus ligų spektras

Šiaulių „Kardiolitos klinikų“ neurochirurgas sako, kad dažniausiai pacientus kamoja stuburo ligos, ypač degeneracinės kilmės. Šiomis ligomis sergantiesiems amžiniai stuburo pakitimai progresuoja greičiau, yra labiau išreikšti ir gali reikšmingai pabloginti gyvenimo kokybę.

Neretai pagalbos kreipiasi ir tie pacientai, kurie patiria stuburo slankstelių osteoporotinius lūžius ar serga periferinių nervų ligomis, ypač tunelinėmis neuropatijomis – riešo, alkūninio kanalo sindromu ir pan. Pacientai serga ir hidrocefalija, arba galvos smegenų vandens, pasireiškiančia dėl gimtųjų veiksnių ar atsiradusia po galvos smegenų traumų, spontaninės subarahnoidinės hemoragijos (smegenų kraujavimo),

smegenų auglių ir neuroinfekcijų. Neurochirurgai taip pat konsultuoja pacientus dėl normotenzinės hidrocefalijos ir galvos smegenų auglių.

„Klinikinėje praktikoje tenka susidurti ir su dažnesnėmis, ir su retesnėmis suaugusiesiems diagnozuojamomis nervų sistemos ligomis. Konsultuoju, o esant poreikiui atlieku intervencijas (blokadas) ir operacijas dėl kaukolės ir galvos smegenų, stuburo ir nugaros smegenų auglių, kaukolės defektų, degeneracinių stuburo kaklines ir juosmeninės dalies susirgimų. Gyda ir osteoporotinius slankstelių lūžius, neuroinfekcijas, lėtines subdurines hematomas, hidrocefaliją, arahnoidines cistas, Chiari I tipo malformaciją, periferinių nervų tunelines neuropatijas bei gerybinius auglius (švanomas), – sako „Kardiolitos klinikų“, kuriose dirba vieni geriausių gydytojų Lietuvoje, gydytojas neurochirurgas.

A. Anužio teigimu, galvos smegenų augliai gali išsivystyti ir vaikams, ir suaugusiesiems, tačiau skiriasi jų kilmė, lokalizacija, gydymas ir prognozė. Vaikams dažniau pasireiškia igimtos kaukolės ir smegenų raidos anomalijos ar igimta hidrocefalija, o suaugusiesiems hidrocefalija dažniausiai išsivysto kaip kitų ligų komplikacija. Vyrnesnė amžiuje diagnozuojama normotenzinė hidrocefalija, stuburo degeneraciniai susirgimai bei tunelinės neuropatijos.

Kai kurių profesijų atstovai serga dažniau

Gydytojas neurochirurgas pripažįsta, kad daugelio nervų sistemos

ligų išsivystymo priežastys iki šiol nėra visiškai aiškios, tačiau yra žinomi kai kurie igimti ir aplinkos veiksniai, turintys įtakos minėtų susirgimų atsiradimui.

„Galvos smegenų auglių atsiradimui įtakos turi įvairios genetinės mutacijos ir tokie genetiniai susirgimai, kaip I ir II tipo neurofibromatozė, MEN I, von Hippel-Lindau sindromas, jonizuojanti spinduliuotė, moterų lytiniai hormonai ir ŽIV infekcija. Stuburo degeneracinių susirgimų progresavimą gali sąlygoti sunkus fizinis darbas, viršsvoris, nuolatinė, ilgai trunkanti sėdima padėtis ir mažas fizinis aktyvumas, dėl to ypač dažnai degeneracinės stuburo ligos pasireiškia tolimųjų reisų vairuotojams“, – sako A. Anužis.

Šiaulių „Kardiolitos klinikų“ gydytojas neurochirurgas teigia, kad periferinės neuropatijos taip pat dažniau diagnozuojamos tam tikrų profesijų atstovams – sekretorėms, mechanikams, maisto pramonės darbuotojams, muzikantams ir sluvėjoms. Sumažėjęs skydliaukės aktyvumas (hipotirozė), akromegalija (endokrininė liga), cukrinis diabetas, reumatoidinis artritas ir neštumas – dar viena įtakos periferinių neuropatijų išsivystymui turinti veiksnio grupė.

A. Anužio teigimu, apie besivystančią nervų sistemos ligą gali įspėti jaučiami negalavimai – nuolatos pasikartojantis galvos skausmai naktį ir anksti ryte, įvykęs traukulių priepuolis, sutrikusi sąmonė, kalba ar atsiradęs didelis mieguistumas. Jeigu nusilo rankos ir kojos, atsirado jų skausmas, sutriko klausa, koordinacija, eisena ar uoslė, naktį jaučiate intensyvų kaklo ir nugaros skausmą – tai reikėtų laikyti įspėjančiu signalu. Nerimą kelti turėtų ir atsiradę šlapinimosi bei tuštinimosi sutrikimai, odos tirpimas aplink išeinamąją angą ir plaštakų nevirkumas. Jeigu pasireiškė bent vienas iš išvardintų simptomų ar negalavimų – būtina kreiptis į neurochirurgą dėl tolesnio diagnostinio ištyrimo.

Negydamos nervų sistemos ligos gali kelti grėsmę gyvybei

Gydytojas sako, kad kai kurios negydamos nervų sistemos ligos gali kelti grėsmę gyvybei. Pavyzdžiui, dėl itin greito galvos smegenų au-

glio progresavimo, užsikimšusio šunto ar pasireiškusios jo infekcijos sergant galvos smegenų vandens yra būtina skubi operacija ar intervencija. Tokia skubi pagalba reikalinga ir atsiradus trauminėms galvos smegenų kraujosruvoms ar subarahnoidinėms hemoragijoms, dažniausiai sukeltooms plyšusios aneurizmos. Nuo to, kaip skubiai bus atlikta operacija, priklauso ne tik gydymo rezultatai, bet ir paciento gyvybė.

Kitais atvejais gydymo planas sudaromas kompleksiskai, pritaikant jį kiekvienam pacientui individualiai. Jis priklauso nuo ligos pobūdžio, bendros paciento sveikatos būklės, gyvenimo kokybės, ligos įtakos paciento darbiui ir laisvalaikiui bei pasireiškusių simptomų. Kai pacientui paskiriamas konservatyvus gydymas, jam taikomas stebėjimas, skiriami medikamentai arba atliekamos minimalios intervencijos skausmo kontrolei užtikrinti.

Jeigu konservatyvus gydymas neduoda laukytų rezultatų ar atsiranda indikacijų operacijai, skiriamas chirurginis gydymo būdas. Net jeigu nėra taikoma skubos tvarka, operacijos nereikėtų atidėti ilgam laikui, nes nuo to priklauso gydymo rezultatai. Labai svarbu paminėti, kad vyresnis amžius atskirai paėmus nėra laikomas kontraindikacija, dėl kurios nebūtų galima paskirti chirurginio gydymo – daug svarbiau, kokia yra paciento bendra sveikatos būklė, gretutinės ligos ir jų kontrolė, – sako A. Anužis, operacijas atliekantis Rygoje įkurtame privačiame „Alwa Clinic“ stacionare.

Gydytojas pridėda, kad nuo nervų sistemos ligos pobūdžio, jos lokalizacijos ir nuo to, ar pacientas laiku kreipėsi operacijos, priklauso ne tik keliami grėsmė gyvybei, bet galingios pasireikšti komplikacijos ir liekamieji ligos reiškiniai – sąmonės, atminties, kalbos, klausos, uoslės, regos, suvokimo, jutimo sutrikimai. Komplikacijoms ir liekamiesiems reiškiniams yra priskiriamas asmenybės pasikeitimas, traukuliai, hidrocefalija, rankų ir kojų nusilpimas, tarp jų ir paralyžius, eisenos, pusiausvyros, koordinacijos, šlapinimosi bei tuštinimosi sutrikimai.

Operacijos sėkmė priklauso nuo daugelio faktorių

Neurochirurgas sako, kad dažniausiai taikant chirurginį gydymą atliekama dekompresija – pašalinama tai, kas spaudžia galvos ar nugaros smegenis, periferinius nervus ir jų šakneles. Operuojant galvos smegenų auglius svarbus ir maksimalus auglio pašalinimas, kartu išsaugant neurologinę funkciją. Operacijos dažniausiai atliekamos minimaliai invaziniu būdu – mažais, tiksliais pjūviais, kurie neįymiai pažeidžia minkštuosius audinius. Operacijų metu naudojami mikroskopas ir specialūs mikroinstrumentai, jos atliekamos tausojančiai, laikantis mikroneurochirurgijos principų.

Tam tikrai nervų sistemos ligai gydyti atliekamos operacijos sudėtingumas ir jos rizika priklauso nuo paciento bendros sveikatos būklės, anestezijos rizikos, operuojamos vietos (pavyzdžiui, rizika didesnė operuojant funkciškai svarbiose smegenų srityse, giliau esančius darinius ar tuos, kurie susiformavę šalia svarbių smegenų kraujagyslių ir t.t.), darinio konsistencijos ir kitų faktorių. Operacijos sėkmė priklauso nuo visos chirurginės komandos darbo, kantrybės bei kruopštumo kiekvieno operacijos etapo metu.

Patarimai, kaip sumažinti susirgimo riziką

Nors daugelio nervų sistemos ligų priežastys ir nėra iki galo aiškios, Šiaulių „Kardiolitos klinikų“ gydytojas neurochirurgas Andrius Anužis akcentuoja, kad sumažinti riziką susirgti kai kuriomis nervų sistemos ligomis gali kiekvienas. Tai padaryti padės viršsvorio ir padidėjusio kraujospūdžio korekcija, sveika mityba, žalingų įpročių atsisakymas, vengimas kiltoti sunkumus, propaguojamas fizinis aktyvumas ir reguliari profilaktika. Jeigu vargina skausmai išvardyti apie nervų sistemos ligas įspėjantys simptomai ar įtariate, kad sergate viena iš paminėtų ligų, rekomenduojama nedelsti ir kreiptis pagalbos į neurochirurgą.

Šiaulių „Kardiolitos klinikos“, Tilžės g. 11 A, Šiauliai, tel. +370 620 33383

Kardiolitos Klinikos
VIENI GERIAUSIŲ GYDYTOJŲ LIETUVOJE
Užs. Nr. 496195

Eksponuojama vaikų dailės studijos „Menučiai“ kūryba

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Meno ir muzikos skyriaus veikia Vaikų dailės studijos „Menučiai“ tapybos darbų paroda „Vabalų viešbutis“.

Akriline tapyba, papildyta mišriomis techniskomis, tapyti paveikslai tarsi kviečia nuostabių formų vabalus šiltai ir jaukiai drauge peržiūrėti. Paveiksluose su vaikų išradinga fantazija atgyja įvairios netikėtoms, subtilios gamtos formos.

Šiais kūriniams norėta vaikų priartinti prie mus supančio mikropasaulio, ir padėti su-

prasti, kokia graži ir svarbi yra kiekviena gyvybė.

Vaikus dailės paslaptį moko Daiva Staklevičienė ir Jolanta Zelentienė.

Kūrybos studija „Menoja“ jau 13 metų meninei veiklai buria Šiaulių miesto bei rajono žmones – suaugusiuosius ir vaikus. Parodą „Vabalų viešbutis“ pristato 30 autorių, lankančių vaikų dailės studiją „Menučiai“.

Paroda bibliotekoje veiks gruodžio 6–20 dienomis.

Parangta pagal organizatorių inf.

ŠVENTINIAI NATŪRALIOS KOSMETIKOS „RAZALIJA“ PASIŪLYMAI

Gražiausios metų šventės jau čia pat! Ar jau užpildėte donavų sąrašą? O gal jau ramiai laukiate švenčių?

Apgalvotos ir praktiškos donavos stiprina tarpusavio ryšį, gerina santykius, atliepia lūkesčius ir parodo išskirtinį dėmesį.

Šventinį laikotarpį „Valerijono“ vaistinės kuriamai ir gaminamai natūraliai kosmetikai „Razalija“ skelbiamos nuolaidos. Kviečiame pasinaudoti puikiais pasiūlymais ir įsigyti auksu įvertintos ir vaistinių sukurtos natūralios kosmetikos už šventinę kainą!

Išskirtinius pasiūlymus ir naujienas sekite interneto svetainėje www.razalija.lt arba socialiniuose tinkluose <https://www.facebook.com/naturalikosmetikaRazalija> ir <https://www.instagram.com/razalija>.

Nuolaidos* taikomos perkant internete ir „Valerijono“ vaistinėje (Vilniaus g. 173, Šiauliai).

*Nuolaidos nesumuojamos. Prekių kiekis ribotas.

Užs. Nr. 496195

